

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravnništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udaje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za vsak kratke oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so pošiljati prosile. — Telefon št. 220. —

17. številka.

Maribor, dne 26. aprila 1921.

55. letnik.

Poslanec Urek in resnica.

(Piše prof. J. Vesenjak.)

V „Kmetijskem listu“ št. 16 z dne 21. aprila 1921 je objavil g. poslanec Urek eno in pol strani dolg članek. V njem našteva v sklepu osem točk in poziva svoje nasprotnike, naj mu ovržejo samo eno, pa hoče dati svoje premoženje in svojo glavo.

Nisem krvi žejen, zato mu glavo kar najprej pustim; a tudi premoženja nočem sam, ampak izročam ga kar najprej občinskim ubožcem njegove občine. Treba jim je le pristiti g. poslancu, da izroči vsaj dijete in podpredsedniško plačo, ki jo itak dobiva čisto zastonj, saj še niti eno minuto ni vodil zbornice.

Za vsakega pametnega in razsodnega človeka — in on se pač šteje med te — bom namreč doprinesel do kaze, ki jih g. Urek zahteva, pa ne le v eni, temveč v več točkah, da bo še bolj držalo! Torej k stvari!

G. poslanec Urek piše glede osebnih dohodnin pod svojo točko 6.: „Dokažite, da ste četudi le z mezincem ganili, da bi se eksistenčni minimum pri osebnodohodninskem davku zvišal nad šest tisoč kron“. Moj dokaz:

Začetkom leta 1919 smo pri seji izvršilnega odbora SLS v Ljubljani sklenili da se vsled nastale brezvrednosti denarja stranka v javnosti in na pristojnih mestih zavzame za zvišanje eks. min. na 10.000 kron. V tem smislu je „Jugoslav. klub“ v letu 1919 in 1920 podal celo vrsto interpelacij. Vsak, kdor zna čitati ali cirilico ali latinico, dobi to v stenografskih zapisih in poročilih. Da smo opetovano intervenirali in razpravljali o tem davku z gg. ministroma dr. Ninčičem in dr. Velizarjem Jankovičem, ki je prišel celo osebno v naš klub in nam v proračunski predlogi obljubil prinesiti ugodno rešitev, o tem so pri že imenovani gg. ministri in moji bratovi tovariši. Imam pa v zadevi osebnodohodnine tudi iz te dobe pismo g. delegata dr. Savnika iz Ljubljane.

Toda glavno v tej zadevi se pride! Ko je prišel za dr. Veliz. Jankovičem dr. Kosta Stojanovič in predložil finančni zakon in proračun za leto 1920-21, sem pri razpravi o tem proračunu v financ. odboru dne 6. septembra 1920 stavil k članu 133 v zadevi osebnodohodnine v imenu kluba predlog, da se zviša eksistenčni minimum na 10.000 kron, kar pomeni za lansko leto toliko, kakor letos približno 15.000 kron. Ta moj predlog je v zapisnikih fin. odbora v finančnem ministristvu. Nanj se gotovo spominja-

jo še vsi takrat navzoči člani fin. odbora, ker smo se borili s tem skozi dve seji in je bil 7. septembra sprejet od zastopnika vlade, g. direktorja Konjoviča kot kompromisni predlog med nami in Konjovičem dr. Brezgarja na 7200 kron. Naprej je vodil borbo o eksistenčnem minimumu in drugih davkih v ministrskem svetu g. dr. Korošec, da je prišlo do ministrske krize. Torej vidite g. poslanec: nismo le gibal z mezincem, temveč zasledovali smo zadevo z vso vestnostjo in z vso vnetostjo na pristojnih mestih.

Ker ni bilo tam dovolj poslušnosti, smo klicali na pomoč svoje volilce in javnost. V „Slov. gosp.“ ste lahko čitali moje članke in na zborovanju Kmetijske zveze ob Orlovskem taboru je stotine in stotine mož slišalo moj referat in sklenilo resolucije, ki ste jih lahko čitali v „Gospodarju“ in „Domoljubu“. Na vseh svojih številnih shodih sem razpravljal in poučeval naše ljudstvo o osebni dohodnini. Mi smo ustvarili vse predpogoje s svojim delovanjem, da se vlada mora odzvati zahtevi ljudstva, ker bi bilo nevarno, upirati se tako upravičeni ljudski potrebi. Evo vam prvi moj dokaz! Za vsakega poštenjaka drži. Bomo videli, če bo za Vas!

Toda dalje! Vi pišete pod točko 7 svojega članka: „Dokažite, da se vam je vsaj sanjalo kdaj o tem, da bi zahtevali svobodno, davka prosto zga njehu za kmete.“

Moj dokaz: V predlogu proračuna in finanč. zakona za leto 1920-21 imate pod točko 160, pravilno izpremenjeno: 160 predlog o trošarini. Moj izpreminjevalni predlog je istotako v zapisnikih glede zganjeh, kjer sem se postavil na stališče: ker je zganjeha prosta v Srbiji, Makedoniji in Crni gori, mora biti tudi pri nas. Ako fin. minister pod nobenim pogojem ne pristati nato, naj da enotno določbo za vse pokrajine: tudi Srbi naj plačajo. Zopet so bile burne razprave o tej točki v fin. odboru in v ministrski seji. Pri tej priliki smo odpravili vendar štajerski vinski davek v obliki, kakor je bil v grozno nadlego vinogradnikom. Torej se nam ni „le sanjalo“!

Tretji dokaz.

Vi pišete pod svojo točko 2: „da ste v vsej dobi po prevratu, ko so vaši ministri in poslanci pasli lenobo v Beogradu ter barantali in se bogatili z izvoznici, vsaj eno in četudi najmanjšo naredbo v olajšanje bremen kmetijskega ljudstva, izposlovali“.

Odgovor in dokaz: Najprej Vam moram javno in v obraz povedati, da

brezvestno lažete in nas obrekujete s svojo trditvijo, da smo takratni poslanci barantali in se bogatili z izvoznici. Navedite en tak slučaj, ki nam je prinesel le vinar osebne koristi! Nimate ga, na svojo imuniteto grešite in nas s tem obrekujete.

Dokaz, da smo izposlovali ne samo eno, temveč več odredb, ki so bile v korist našemu kmetiskemu ljudstvu, pa v sledečem: Ze pred prevratom je obstojal znani davek na vrednostni prirastek. Po težki borbi smo izposlovali, da se je ukinil ta davek. To vedo praktično vsi kmetje „n gospodari“, samo Vi „edini pravi zastopnik“ kmetijskega ljudstva ne! Da je ta kratni trgovinski minister dr. Ninčič ukinil, odnosno znižal carino na sadje in vino posebej na podlagi trikratne dolge konference z menoj in dvakratne konference, ki sem jo imel v tej zadevi z njegovim direktorjem dr. Todorovičem, Vam je tudi seveda neznan! Gg. vinotirzec Fr. Čuček v Ptuj in Tomaž Murkovič v Zavrču in Perko v Ptuj, vsi ti so pričali ene takšne konference, ko sem jih vodil in jim izposloval avdijenco.

Sklepna beseda.

Gospod poslanec Urek! Navedel bi Vam še lahko ducate slučajev, kjer smo ob veliko težavnejših razmerah, kakor so v državi sedaj, lajšali breme našemu ljudstvu in mu pomagali iz povojnih posledic, ne pišem posebej še o kmetijsko-gospodarskem delu proračuna. Ne govorim o stoletnih slučajev, kjer je šlo za poedince našega preprostega ljudstva. Ljubezen do ljudstva in do države nam je dala moči, da smo po dnevnih poloma in ob ustvarjanju in porodnih bolečinah naše države prevzeli veliko težje breme, kakor ga imate sedaj Vi s svojimi tovariši.

Lahko bi Vam ovrzel še Vaših par ostalih točk, toda za pametnega moža je že navedeno dovolj, da spoznate, koliko so vredne ostale Vaše trditve v omenjenem članku. Rečem pa še to-le: Vi ste imeli pred leti v naši stranki čas, priliko in dolžnost po svojih obveznostih, da bi delali za slovensko kmetijsko ljudstvo. Vi najbolje veste, zakaj so se ločila Vaša in dr. Koroševa pota. Mi drugi pa vemo, da izvira odtod Vaše sovraštvo do njega in stranke. Iskati ste sami sebe in svojo korist, zato ste postali uglovi in iz Vas govori sedaj le sovraštvo in zavestna zlohotnost. Vam je bilo v naši jugoslovanski javnosti prihranjeno, da s takšnimi besedami, polnimi laži in natančevanja, kakor jih vsebuje začetkom citirani Vaš članek, oskrbite čast podpredsedniškega me-

sta našega parlamenta, svoj poslaniški mandat in sebe ter zastrupljate srca ljudstvu.

Nimam imunitete kakor Vi; že zato ne zapišem, česar ne morem dokazati. Sicer pa tako, kakor Vi, ne bi nikdar pisal in govoril, če bi jo imel. Poslanska imuniteta je namreč najslabjši in najdražji biser ljudstva in njegove politične svobode in moči in nje se ne sme zlorabljati, kakor delate sedaj to Vi v takšnih spisih.

O ministrskih penzijah svojega tovariša Roškerja in dr. Jankoviča sta bralcem „Kmetijskega lista“ tudi prav na debelo nasuli neresnice, kajti: 1. Penzija ne znaša mesečno, temveč letno 24.000 K; 2. ta dva je sploh nimata niti vinarja in tudi nista za njo prosila; 3. Zakona o ministr. penzijah nismo predlagali ali sestavljali mi, temveč demokratje. Pazite, g. poslanec, da Vas vsled takšnih člančkov ne doleti še nesreča, da si naše ljudstvo v Vaš trajen spomin nazadnje še ne naredi stalnega pregovora: „Laže kakor Urek“.

Upam, da sem odprl s svojim odgovorom tudi oči našim Vašim početjem vsem tistim, ki dajo kaj na iskrenost, dostojnost in močnost!

V Mariboru, dne 24. aprila 1921.

Ivan Vesenjak.

Navodila za občinske volitve.

V prvi polovici mesca maja imamo na Slov. Stajerju v kmetijskih občinah občinske volitve. Zaupnike prosimo, da vpoštevajo naslednja navodila.

1. V vsaki občini se prepričajte, katera volilna škrinica je naša. Razglasite to po občini s posebnimi listi.

2. V vseh občinah se mora začeti takoj z najboljšejšo podrobno agitacijo. Ljudstvo mora postati jasno: ali je za centralizem, ali za samoupravo. Zato vprašanje gre v prvi vrsti pri teh volitvah. To pojasnite v vseh občinah, da bo vsakemu jasno.

3. Takoj zberite vse kandidate za odbornike in namestnike in tudi druge zaupnike in določite, kako bodo spravili volilce na volišče. Vsak zaupnik mora dobiti določeno število volilcev 5 do 10, katere je dolžan spraviti na volišče. Ta načrti ste dolžni izpeljati. Ne prepustite zopet slepi sreči, ali pojdejo volilci na volišče, ali ne. Zaduje volitve so bile pač dovolj jasno spričevalo, kaj se zgodi, če povsod ne upoštevajo naših navodil. To je gotovo,

Zaklad na otoku.

In angleškega prevedel Paulus.

(Dalle.)

Kajti — vsakdo bi mislil, da bi se morali ti-le vaščani pravzaprav sramovati — živ človek se ni hotel vrniti z nama k „Admiralu“. Cimboli sva jim pripovedovala o najini stiski, tembolj so se — vsi, moški, ženske, otroci — oklepali varnega zavetja svojih hiš. — Ime Flint, ki je bilo sicer meni tuje, je bilo vaščanom dobro znano, in ko so zvedeli, kaj mi je pravil kapitan, so si se manj upali izpod strehe. Nekateri moške, ki so delali čez dan na polju daleč onstran naše hiše, so pripovedovali, da so srečali neznane ljudi na cesti in eden je celo videl malo ladnico v bližnjem skritem zalivu. — Sumili so, da bi utegnili biti tu blizu Flintovi mornarji, ki so iz kakršnega koli vzroka prišli iskat zaboj svojega tovarisa, in ta sum jim je bil dovolj, da jih je popadel smrtni strah. Skratka, sli bi sicer, so rekli, po zdravniška, toda nobeden da ne gre z nama v krmo.

Moja mati se je ujezila in ko je že

vsak povedal svoje pomisleke, jim je naredila jednat govor. Po nobeni ceni, je rekla, se ne odreče denarju, ki je pravzaprav last njenega sina, in če si nihče izmed vas ne upa, jaz in Jim pa pojdeva nazaj. Prav malo pa sem vam hvaležna, vam, velikim, in tako strahopetnim možem! Zaboju z denarjem bova odprla, in če bi pri tem poginila!

Seveda sem rekel, da pojdem tudi jaz z materjo in seveda so vsi vpili nad najino predrznostjo. Toda tudi se ta materina pridiga jih ni ojunčila. Edino nabasan samokres so nama posodili, da bi se mogla braniti v sili in obljubili so, da bodo imeli pripravljene konje in da nama pridejo na pomoč, če bi naju napadli roparji, in eden bo ježdil k zdravniku, da zbere nekaj otroženih mož.

Močno mi je udarilo srce, ko sva stopila v mrzlo noč. Polna luna je vzhajala in njeno rdečkasto lice je zdajpazdaj posvetilo izza robov trgajočih se megal. Videti je bilo, da se bo zjasnilo in da bo noč svetla, kakor bi bilo po dnevi, še preden se vrneva iz najinega nevarnega posla. Ako roko vnajči čakajo kje blizu, sem pomislil,

naju bodo v svetli noči zapazili, ko za pustiva gostilno, napadejo naju ter na ma vzamejo denar in mogoče tudi še življenje.

Se bolj sva pohitela, skoraj neslišno sva združila mimo zadnjih plovov in ob počestnem grmčju. Ničesar nista čula sumljivega niti videla in oiajšana sva si oddahnili, ko so se vrata „Admirala“ zaprla za nama.

Koj sem porinil zapah pred duri, in za trenutek sva z utripajočim srcem tiho obstala v temi, sama v hiši z mrtvim kapitanom. Nato je mafi poskala svečo, prižgala luč in držal se za roke, sva stopila v sobo.

Ležal je, kakor sva ga pustila, z odprtimi očmi in z eno roko stegneno od sebe.

„Potegni zastora pred okna, Jim!“ je šepetala mati. „Utegnili bi priti in naju opazovati od zunaj. Sedaj pa“, je nadaljevala, „morava najti ključ od tistega zaboja. Toda kdo se ga bo dotaknil?“ je pokazala na mrtveca in je zasopla.

Koj sem bil na kolenih. Na tleh po teg njegove roke je ležal košček papirja, počrnjen na eni strani. Ni bilo dvoma, da je to bila „črna pika“, ki

je o njej kapitan pravil. Na drugi strani je bilo v dobri, lepi pisavi zapisano:

„Nocoj do desetih!“

„Do desetih so mu dali časa, mati!“ sem rekel in v tistem hipu je ušla naša stara stenska ura. Streslo naju je oba. Pa ni se nama še bilo potreba bati, ob šestih je šele bilo.

„Torej ključ, Jim!“

Segel sem mu v žep. Nekaj drobiža, naprstnik, nit, velike šivanke, zvitek tobaka, odgriznjen na enem koncu, žepni nož z zakrivljenim ročajem, žepni kompas, škaflija z užgalicami, to je bilo vse, kar sem našel.

Začela sva obupavati.

„Morebiti ga ima krog vratu!“ je dejala mati.

Premagal sem grozo pred mrtvecem in mu razgrnil srajco na vratu. In res — tam je visel ključ na močni, zamazani vrvi.

Prerezal sem jo z njegovim nožem in polna veselega upanja sva brez odloga hitela po stopnicah v njegovo sobo, kjer je toliko časa prebival in kjer je stal njegov kovček, kakor ga je bil shraniti na dan prihoda.

(Dalle prihod.)

da bodo nasprotniki zopet vse svoje in vse omahljivce privlekli na volišče. Bodimo poštenjevalnejši, kakor nasprotna stranka.

3. Po malih sestankih pojasnite voliloem velika politična vprašanja, o katerih bomo pri občinskih volitvah odločali. Brez sestankov ne bo uspeha.

4. Pustite vse krajevne in osebne spore v nemar. Ljudem dopovedujte, da gredo za načela stranke v boj. Po vsod naj zavladajo največja edinstvo.

5. Vsem voliloem pojasnite, da je Samostojna kmetijska stranka po liberalnih ustanovljena in plačana.

6. Poskrbite že sedaj, da bo poleg vsakega volišča naš agitacijski lokal. Določite povsod voditelje pisarne in agitatorje. Pisarna mora na dan volitev imeti natančen pregled o vseh volilcih, ki so že glasovali.

7. Predstavniki naše stranke in člani komisij morajo na dan volitve že ob 7. uri biti na volišču in ves čas glasovanja strogo paziti, da se ne zgodi od nasprotne strani kaka gotujha ali nerednost. Naši volilci naj že takoj zjutraj gredo na volišče.

8. Če bi bil v kaki občini nujno potreben še pred volitvami kak javen shod, obvestite takoj tajništvo.

9. O volilnem gibanju, zlasti o izidu pošilite takoj natančno poročilo tajništvu SLS, Maribor, Cirklova tiskarna (za celjsko okrožje v Celju "Beli vol").

Nova krivica pri osebni dohodnini.

Nobena novost ni, da sedanja državna najvišja finančna oblast, ki stoji pod zaščito demokratičnih, radikalnih in "samostojnih" poslancev, na eni strani samo razmetava, na drugi pa kruto guli in odira posebej naše pokrajine.

Novo pri nas pa je, da so začeli laži-demokratski finančni ministri mimo starega in novega parlamenta s tihim odobravanjem prej imenovanih poslancev, kljub vsemu dogovorom in kljub jasnemu besedilu finančnega zakona naložiti osebno dohodnino klapcem. Viničarjem, delavcem, sploh vsem uslužbencom! Vsem drugim se namreč računa za preteklo leto osebna dohodnina od 4800 K naprej, le najrevnejši med revnimi jo morajo plačevati od 1600 K naprej! Izvemo to novost iz pisma ljubljanskega delegata min. financ.

Težko bo najti v ukrepih naše beogradske vlade bolj socialno krivice, za revno ljudstvo škodljiv ukrep, kakor je ta. Oglejmo si malo zgodovino osebne dohodnine!

Ob razpadu avstro-ogrške države smo imeli pri osebni dohodnini davka prostih 1600 kron. Takoj smo v novi državi pričeli boj za zvišanje te svote tako, da bi približno odgovarjala novim razmeram. Naš boj se je vršil v časopisju, na naših shodih in v brezštevilnih posredovanjih v Ljubljani in Beogradu. Nekako višek je začasno dosegel pri razpravi državnega proračuna za leto 1920-21 v finančnem odboru in v ministrstvu samem.

Minister Stojanovič sam je na podlagi raznih interpelacij in osebnih in pismenih posredovanj "Jugoslav. kluba" predlagal zvišanje eksist. minimuma na 3200 K, pa v členu 138 fin. zakona prav nič ni razlikoval med "uslužbenci" in "neuslužbeni" ali samostojnimi gospodari.

Dne 6. septembra 1920 je zastopnik "Jugoslav. kluba" obnovil pri razpravi v fin. odboru formalni predlog, da se davka prosti eksistencijski minimum zviša na 10.000 K za vse brez razlike stanu in službenega razmerja. Po zelo vroči razpravi v dveh sejah se je sprejel soglasno posredovalni predlog dr. Brezgarja, da bodi davka prostih 7200 K. Tudi Veseljak je izjavil, da se ukloni soglasnemu sklepu, ako pristane nanj namestnik finančnega ministra. To se je zgodilo, kljub temu pa je liberalni fin. minister sklep ovrzel in prišlo je do hurenih razprav v ministrskih sejah med dr. Korošcem in Stojanovičem. Po odstopu dr. Korošca in razpustu začasnega predstavnika pa je Stojanovič v finančnem ministrstvu odločeval in paševal po svoji volji in volji svojih beogradskega svetovalec, da imamo sedaj to, kar imamo: "usiž-

beni" plačujejo v Sloveniji osebno dohodnino od 1600 K naprej.

Tako bo moral plačati ta davek pri nas vsak, ki si ne more kupiti nič čevljev, niti obleke! Kdo je kriv temu? Krivi so vsi, ki podpirajo sedanjio vlado. Ako bi ti ljudje, pa naj bo do potem liberalci ali "samostojni" in radikalni samo izjavili: tako se delato ne bo, ker ni v smislu dogovorov in sklepov fin. odbora, pa bi minister moral to davčno krutost v naših krajih — drugod je itak ni — gotovo odpraviti.

Posebej še eno besedo o viničarjih. Če nam v naši državi pokažete le en stan, ki živi tako bedno življenje, kakor pretežni del teh ljudi, pa utihnemo s svojimi pritožbami! In te reče sedaj štejejo čisto proti vsem običajem med "uslužbeni" in tudi njim nalagajo tako osebno dohodnino na podlagi dohodkov 1600 K. To je socialno in pravno gotovo nedopustno in za pametnega človeka nemogoče, pa se sedaj vrši. Ali ni čuda, da se loteva ljudi gnjev in obup? In vendar so se našli med slovenskim ljudstvom ljudje, ki držijo hrbet takšni najvišji finančni upravi ter jo podpirajo: liberalci in samostojneži! Zene jih samo strankarska strast in osebno koristništvo. Ljudje božji, ne jezite se nad državo! Nad takšnimi svojimi zastopniki se jezite in nad seboj, da ste jim dali moč ob novembarskih volitvah!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. V konstituenti je bila na zadnjih sejah večina govornikov iz vrst opozicije. Posebno je udrihal po centralistih v triurnem govoru bivši zunanji minister doktor Trumbić. Sedaj je konstituenta odgodena radi pravoslavne Velike noči do 9. maja. Dne 12. maja bo v zbornici splošno glasovanje o sprejetju ustave.

Italija se sedaj pripravlja na državnozbornsko volitve. Povsod skušajo fašisti oplašiti socialiste, da se ne bi udeležili volitev.

Samostojna reška državnica je že izvedla volitve v konstituento. Izid volitev ni prijal fašistom, pa so fašisti z bombami razporedili volilno komisijo. Bilo je več mrtvih in ranjenih.

Avstrija. Na Tirolskem se je vršilo ljudsko glasovanje za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Nemci so v strahu pred 1. majnikom, ker bi morali plačati ententi ogromno vojno odškodnino. Ako ne bo do plačali naložene jim svote, bodo plačali naložene jim svote, bodo francoske in belgijske čete zasedle več večjih nemških mest in začele izkoriščati obmejne nemške rudnike.

Na Angleškem se še nadaljuje rudarska stavka.

Grki javljajo o zmagi nad Turki, katero so baje izvojevali v tridnevni bitki.

Tedenske novice.

Izid občinskih volitev v avtonomnih mestih Slovenije. Ljubljana: Ljudska stranka je dobila 1555 glasov in dobi 10 odbornikov, liberalci 2809 glasov (18 odb.), narodni socialisti 1326 glasov (8 odb.), socialisti 808 glasov (5 odb.), komunisti 1051 gl. (6 odb.), samostojni 104 glase (morda 1 mandat). Maribor: Ljudska str. 496 glasov (7 odb.), liberalci 499 glasov (7 odb.), komunisti 325 glasov (4 odb.), socialisti 940 glasov (13 odb.), narodni socialisti 679 glasov (9 odb.); Ptuj: liberalci 123 glasov (7 odb.), narodni socialisti in Ljudska stranka 120 glasov (6 odb.), socialisti 213 gl. (11 odb.). Celje: liberalci 304 glas. (12 odb.), narodni socialisti 136 glasov (6 odb.), socialisti 265 glasov (10 odb.). Ljudska stranka 108 glasov (4 odbornike). — Naša stranka je s tem izidom prav zadovoljna, ker je prišla do znatne veljave v najtrdnjeh liberalnih postojankah — v mestih, kjer mrgoli liberalnega uradništva, učiteljev in verižnikov. Liberalci ne bodo dobili razun v Celju v nobenem drugem mestu župana. Ta izid meščkanki volitev nam je tudi dokaz, kako sijajno bo zmagala naša stranka nad liberalci, samostojneži in socialisti še na deželi.

Poraz liberalcev. 26. april je bil v mestih Ljubljana, Maribor, Ce-

lje in Ptuj za demokrate dan klaverna poraza. V teh štirih mestih je bilo treba izvoliti skupno 144 občinskih odbornikov. Ljubljana je volila 48, Maribor 40, Celje 32 in Ptuj 24 odbornikov. V vseh štirih mestih so dobili demokrate komaj 44 odbornikov. Socialisti so dobili 39, narodni socialisti 23, Slov. ljudska stranka 21, komunisti 10, združena lista SLS in narodnih socialistov 6 in Samostojna kmet. stranka 1 mandat. Protivladne stranke so sijajno zmagale tudi v tridvajah liberalizma, v mestih. Verjetno je, da ne bodo demokrate razen v Celju nikjer dobili župana. Tudi mesta naše Slovenije so pokazala, da se nečejo žrtvovati na oltar liberalnega centralizma.

Shod Slov. ljudske stranke — Kmetске zveze — se vrši v nedeljo, dne 1. maja v Slivnici pri Mariboru zraven Društvenega doma. Začetek ob 8. uri zjutraj. Na shodu govori poslanec dr. Anton Korošec in Ivan Roškar. Somsiljeniki iz domače in vseh okoliških župnij ste iskreno povabljeni. Zaupniki, agitirajte za številno udeležbo!

Poslanec dr. Korošec bo zboroval na Vnebohod 5. maja

ob 3. uri pop. v Celju v veliki dvorani Narodnega doma.

Govorila bosta še tudi poslanca Roškar in Kranjc. Na ta shod so povabljeni osobiti sodni okraji:

Celje, Laško, Konjice in Šmarje.

Somsiljeniki, skrbite, da bo ta shod v Celju veličasten tabor kmetскеga ljudstva iz celotnega celjskega okrožja.

Shodi Kmetске zveze se vršijo prihodnje nedeljo 1. maja: zjutraj po rani sv. maši v Skalah (govorita poslanca dr. Hohnjec in dr. Verstovšek), popoldne ob treh v Šmartnem pri Velenju v Društvenem domu (ista govornika), pri Sv. Ani pri Pamečah go sv. maši (Krajnc), po sv. maši pri Sv. Jerneju pri Konjicah, po rani sv. maši v Slivnici pri Mariboru (govorita dr. Korošec in Roškar), St. Peter na Že Maribora (govornik iz Maribora), Hajdin pri Ptuj (govornik iz Maribora).

Shod KZ za Pameče pri Slovenj Gradcu. Kakor vsako leto, se bo tudi letos praznoval 1. maj slovesno pri podružnici sv. Ane na Anskem vrhu. Po opravi se vrši shod Kmetске zveze v mežnariji. Govornik pride iz Celja. Zato pohitimo letos v obilnem številu na prijazni hrib sv. Ane, odkoder je divni razgled po vsej spodnji Mislinjski dolini in po obmejnih gor-skih velikanih naše domovine.

Lep shod Slov. kmetске zveze se je vršil v nedeljo dne 24. t. m. pri Sv. Juriju ob j. ž. Zbralo se je okoli 200 naših najboljših mož. Shod, ki se je vršil v Kat. domu, je predjedoval naš vrli pristaš Mihael Guzaj iz Repnega. Urednik Golob je v enournem govoru orisal notranjepolitični položaj, razkrinjal škodljivo delovanje centralističnih strank ter opomnil na izredno važnost občinskih volitev. Govoril je tudi bivši samostojnež, sedaj naš vneti pristaš Franc Novak iz Proseliškega, ki je z jedrnato izjavo pozval vse navzoče, da naj se vrnejo v labor KZ. Samostojni general Urlep, kateri je slutil, da bo shod sijajna manifestacija za Kmetsko zvezo, jo je odpihal, še predno je bil shod končan. — Naši so sklenili, da bodo na dan volitev vrgli svoje kroglice v prvo skrinjico.

Vse shode, tudi volilne, morajo sklicatelji vsaj tri dni poprej naznaniti okrajnemu glavarstvu. Kolek 8 K. — Kdor ne bo naznanil shoda, ga bodo kaznovali. Tako nam naznanjajo okr. glavarstva.

Novi poverjeniki. Samostojneži si prizadevajo na vso moč, da bi spravili kar tri svoje moze na stolce poverjenikov pri deželni vladi v Ljubljani. Za podpredsednika poverjenišva bo imenovan zloglasni revizitor in bivši avstrijski hauptman Sanein, poverjenišvo za javna dela bo izročeno uredniku "Kmetijskega lista" Jamniku, ki se na javna dela ravno toliko razume, kakor zaje na boben in končno bi se radi spravili na poverjeniški stolec uskoka Demšarja. Lepa družba!

Mermolja je zamrmral. V Beogradu je v ustavotvorni skupščini

Mermolja odprl svoja usta, iz katerih so se usipalo mrmranje. Zoper koga je mrmral Mermolja? Zoper ogromno obdačenje slovenskega kmeta, ki ni bilo nikdar tako visoko kakor sedaj, ko je samostojni mesar Pucelj minister in samostojni "kmet" Urek podpredsednik skupščine? Morda zoper protiljudsko in zlasti protikmetsko izvoznikarsko in carinsko politiko? Morda zoper to, da je ustavni načrt sedanje vlade pogazil slovensko samopravo ter upregel slovensko ljudstvo v jarem srbskega centralizma? Ne, vse to kmetskega rešitelja Mermolja ne zanima. Ne samo, da se proti temu neustavljiva, vse to on odobrava in podpira. Zoper kaj in koga je torej v Beogradu mrmral Mermolja? Zoper duhovnike. On misli, da je rešitev slovenskega kmeta v tem, če bo nad katoliško cerkvijo in nad slovenskim duhovništvom švigal bič kancelparagrafa. Mrmral je tudi zoper naše slovenske krščanske časopise v Mariboru. Tožil je Srbom v Beogradu, da pišejo proti državi. Govornik tiste stranke, ki je pred volitvami meseca novembra najbolj agitirala in prido bivala glasove s tem, da je hujskala proti Srbom, češ, da smo Slovenci prodani Srbom, v ustavotvorni skupščini javno in glasno obsoja pisanje naših listov zoper srbsko nadvlast v naši državi. Ker nečemo centralizma, ki bi srbskemu plemenu služil kot sredstvo za izvrševanje svoje prevlasti, zato nas samostojni slovenski kmet, za katerega hoče veljati Mermolja, psuje in obrekuje, da smo proti državi. Slovenski kmet, dobro si zapomni mrmranje Mermolja in njegovih tovarišev v Beogradu. Pri občinskih volitvah nazeži vse samostojneže, da se poskrijejo v luknje kakor ščurki! Ljudje, ki glasujejo, kakor je Mermolja izjavil, za sedanjo ustavo, ki je grob samoupravnih pravic in politične samostojnosti slovenskega kmeta, naj izginejo s političnega površja!

Za zboljšanje usode naših slofantov vojakov se edino brigado naši poslanci Kmetске zveze. Te dni je zahleval od vojnega ministra naš poslanec Škulj iz Kranjske, da se naj oproste vojaške službe oni fantje, ki so edina moška moč v družini. Iz zdravstvenih ozirih zahteva Jugoslav. klub, da se premesti slovensko vojaštvo iz Srbije in Makedonije v domače kraje.

Povišanje desetka. Ze zadnjih smo poročali, da hoče liberalno samostojna vlada v Beogradu znatno zvišati desetek. S povišanjem desetka bi bil znatno prizadet ravno naš kmet. Povdariti moramo, da je k povišanju desetka znatno pripomogel samostojni mesarski minister Pucelj. Proti povišanju desetka sta ostro nastopila naša poslanca Pišek in Roškar in zahtevala, da ostane glede odmere desetka pri starem; sicer bodo neznosno prizadeti ravno revnejši sloji po deželi.

Cesta St. Ilje — G. Čmurek. Poslanec dr. Hohnjec je vložil v imenu Kmetске zveze na ministrstvo vlogo, da se čim prej zgradi državna cesta iz St. Ilje v Slov. gor. sporedno do Muri do Velke. Minister za javna dela je odgovoril te dni poslancu, da je zgradba ceste dovoljena in da je v državnem proračunu za leto 1921-1922, določena svota 7½ milijona K. S preddeli se mora takoj začeti. Tako bodo dobili naši obmejni Slovenci toli potrebno in zaželjeno cesto.

Kako so zborovali samostojneži v Grižah pri Celju. Nedavno so razbobačili grižki samostojneži, da pride shod v Grižah tisti Drogenik. Sumi oče Zuza so se peljali z vozom v Celje, da pripeljejo Drogenika. Toda pozabili so ga v Celju, ali kje že, sami so se pripeljali nazaj v Griže. Med tem so pa v Grižah vsi prihajali, se zbrali in jih je bilo v zborovalni dvorani natančno vseh skupaj reči in pisi: edenajst samih samostojnežev. Za lostno so kimali, češ, njega ni, njega od nikoder ni, namreč — Drogenika.

Iskreni "dobrodošli"! kličejo novemu ž. g. župniku ob priliki njegovega prihoda v našo župnijo vsi župljani braslovski!

Se vedno slepi Megojčani. Minulo bo leto, ko je grozoviti požar v Megojnicah pri Grižah upepelil osim poslastnikom njihova poslopja. Ogenj je zanetil stroj, ki vozi premog iz tukajšnjega državnega premogovnika. Megojčani so tožili premogovnik potem liberalnega advokata v Ce-